

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Historia De Sanctissima Cruce Caravacensi

Robles, Juan de

Augustae Vind., 1619

X. Locus in quo Zeit-Abizeit siue Vincentius Beluisius sedato tumultu
reliquum vitæ exegit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64232)

Ferdinandi, minor Alphonsi patrinorum nomina sortiti.

Ferdinandus rex, omnibus ritè cum Abuzeit transactis, in Bœticam & Hispalim abiit, vt eas ditioni suæ adijceret. Alphonsus autem eius filius multis diebus Carauacæ commoratus non tanti faciendam putauit vrbis alioquin regiæ possessionem, quanti thesaurum pretiosissimum S. CRUCIS. Ad augendum itaque illius cultum sacerdotes constituit, qui diuinis officijs vacarent, & nobiles viros, qui honorificè custodirent, imò perpetuas quasi excubias agerent.

CAPVT. X.

LOCVS IN QVO ZEIT-ABVZEIT SIVE

Vincentius Beluisius, tumultu sedato, vitæ reliquum exegit.

IN diœcesi Conchenfi est territorium, quod hodie quoque nominant regionem Hungaricam, quam Hungari forte prisicis temporibus incoluerunt. In hoc tractu mons est excelsus, in quo arx olim ædificata, cuius fabrica & structura ad antiquam Romanorum architecturam accedit, eamque vulgo appellant Azeite. Ad hanc recepit se rex, abdicato regno; qui cum origine Maurus esset, nuncupabatur Abuzeit; à quo & arx nomen mutuata est, licet tot seculorum decursu fuerit corruptum; qui vnâ cum religione mutata mutauit & gentilitium nomen, vocaturque in posterum Vincentius Beluisius. Cur autem istam secessionem delegerit, in istaque arce vitam ad senectutem, imò ad mortem vsque traducere voluerit, hæc, præter alias, occurrit prima causa, quod constituerit quàm longissimè à regnis vltro relictis abesse, ne daretur occasio reuocandi in memoriam pristinum statum, & fortunæ prosperitatem. Sapienter enim iudicabat & oculis quasi videbat eam nihil adiumenti adferre ad æternam fœlicitatem consequendam. Quò igitur à rerum terrestrium curis esset expeditior, eò sentiebat facilius ad cœlestem patriam se posse aspirare. Currenti stimulos addebant tot prodigia, quæ DEVS in eius gratiam edere dignatus est, & aduersa quæ pro fidei constantia iam tolerârat. Altera non minus idonea potuit esse causa, quòd

rex Ferdinandus, pro regia liberalitate, oppida & loca satis multa prope arcem ei attribuerit, vnde ad lautam sustentationem sumptus copiosi suppeterent. Tertiam existimamus non postremam, quòd hac ratione habuerit optatam commoditatem familiariter agendi, & sæpiùs euocandi Ginesium Perez Chirinum tanquam suæ conuersionis, secundum DEVM, auctorem, & in via Christianæ modestiæ ductorem, cuius consuetudine proficeret in virtutibus, & quotidie ad maiorem sanctimoniam exemplo incitaretur. Quia enim tardiùs, & ætate ad finem deuexa, militiam Christi aggressus est, indigere se animaduertebat talis tantique viri monitis, & assidua cohortatione ad meliorem frugem; maximè cum sciret DEVM non ponere discrimen inter potentes reges, & homines mundo despicabiles; sed è contrariò vt plurimùm in hos plura dona conferre solere, quæ illis arcanâ de causâ denegat; siue quòd de sua magnitudine & opulentia præfidentes incuriosius ad veram rerum cœlestium cognitionem tendere studeant, siue quòd toti regnorum suorum gubernationi & amplificationi dediti, in varias sollicitudines distrahantur, ita vt ijs impedimenta ex impedimentis nectantur, quò minùs ad virtutis apicem pertingant. Intentus igitur erat Vincentius agellorum & villarum suarum culturæ, & ex prouentibus, pauperum necessitatibus liberalissimè pro modulo succurrebat. Vno verbo, tam pium & à vitiorum labe integrum se exhibuit, vt in omnium oculis non tam homo terrestris, quàm angelus appareret. Quid enim mirabilius, quàm tot olim regnorum dominum, & in delitijs enutritum ad tantam sponte moderationem & frugalitatem descendisse, vt paucissimis contentus vitam priuatam duxerit, & cum summa animi æquitate, & cordis lætitia ad extremum vsque halitum perseverârît, contemptis mundi voluptatibus & fallacibus promissis? est sanè cur DEO, à cuius voluntate sola dependebat, infinitas agamus grates, qui nouit feroces leones in agnos mansuetos, gigantes robustissimos in pygmæos imbelles, sapientia inflatos in simplices & humano iudicio abiectissimos conuertere. F. Ioannes Ægydius Zamorensis protestatur hunc sibi visum, & familiaritatem, quâ licuit, intercessisse. *Ego inquit, dum hac scriberem, aliquoties alloquutus sum, scilicet Adzebutum vel D. Vincentium*
Belui-

Beluifium. Erat homo comis, humanus, prudens, iustus, procero corpore, incessu regio, oculis pulcherrimis, facie decora, & maiestatis plena capillis demissis, integumento capitis serico, veste purpurea, semper multis cinctus famulis, & filijs comitatus. Hac ille.

Tam altè pio regis pectori & intimis sensibus hæserat insculptum S. CRVCIS miraculum, vt sicut illud ad memoriam refrigerandam & pietatem alendam curauit depingi in facello S. CRVCIS Caruacæ; sic etiam curauerit depingi in arce, quam habitandam acceperat, ibique sacrum quotidie instituerit celebrari, vt semper ob oculos versaretur singulare beneficium à diuina maiestate immerenti concessum, in perpetuaque gratiarum actione persisteret. Harum picturarum, licet aliqua nunc remanserint vestigia, diurnitate tamen temporis & negligenti earum reparatione vix, & ne vix quidem, discerni possunt. nihil secius tamen quidam illius ditionis incolæ ob canitiem venerandi, & fide digni affirmant se eas vidisse, illisque fuisse per omnia similes quæ in S. CRVCIS facello Caruacensi conspiciuntur, & propter antiquitatem meritò suspiciuntur.

Arcem verò Abuzeite, & agros confines testamento reliquit Hospitali S. Iacobi in ciuitate Conchensi, quos hodie quoque aiunt possidere. Idem F. Ioannes Ægydius cum syllabum textit eorum, quæ reges Aragoniæ & Castellæ in compensationem regnorum sibi traditorum ad priuatos vsus illi contulere, asserit D. Iacobum Aragoniæ regem ei comitatum quendam in regno Valentia, & multas alias possessiones decreuisse, quæ ad filios iure hæreditario postea sint deuolutæ. Ferdinandus etiam Castellæ rex, ne videretur liberalitate inferior, ei redditus confirmauit ex Cartagena, Lorca, & Mula, & prope oppidum Aquilæ in diocesi Conchensi, arcemque prædictam cum multis adiacentibus locis eius potestati subiecit. Et rationi planè consentaneum fuit reges in ipsum beneficos & munificos extitisse, cum nihil eorum, quæ in Mahometismo acquisuerat, retinere vellet, sed omnibus renuntiasset. Itaque & in expugnatione vrbs Murcia, oppidi Pascalis, & debellatione Hispalis, cum in regis Ferdinandi exercitu fuisset, & strenuam operam ipsi nauasset, cum alijs qui regi fortitudinem

rudinem suam probarunt, virtutis præmia consecutus est. Nam & Conchenfibus, quoties in Maurorum ditiones irruptiones faciebant, manu & auxilio præstò erat.

De rebus ad animæ salutem spectantibus libenter & frequenter tractabat cum Episcopo ciuitatis illius; sæpissimè autem & familiarissimè cum D. Ginesio magistro suo & moderatore vitæ spiritualis. Vir fuit boni exempli, & sicut de Iobo sacrae tradunt litteræ, neque in prosperis elatus, neque in aduersis abiectus. Quanti fecerit illum DEVS, ex hoc vno possumus augurari, quòd eundem eodem ipso die mortis debitum soluere, & ad immortale præmium euocare voluerit, quo anniuersariam memoriam solemnè cærimonia peragit Ecclesia festum S. CRUCIS inuentæ, anno nimirum M c c l x x, vt qui dies fuit conuersionis principium, fieret quoque principium æternæ mercedis annos nato L x x x i i. Communis hominum persuasio refert eum in censum sanctorum: cui non auderem hoc nomen attribuere, nisi Reuerendissimus P. F. Franciscus Gonzaga Generalis Minister Ordinis S. Francisci, ita illum appellaret in historia Seraphica, ad quem testimonia & antiqua monumenta ex Monasterio S. Francisci, quod idem Rex Valentiaë construxit, sunt missa.

Cuius rei luculentus testis F. Rebolledus in prima parte, quæ huius Principis sanctitatem his verbis amplificat: Rex Maurus, Valentiaë, quæ insignis est ciuitas Hispaniaë citerioris, tribus à mari milliaribus distita, vbi auditione accepit Monachos ex ordine Minorum S. Francisci prope ipsam ciuitatem in Mahometi doctrinam acerbiùs inuehi, & Christiana dogmata magnis laudibus euehere, iussit eos trucidari, vt superiùs etiam relatam, qui futurorum ex diuino fauore conscij, prædixerant antequam ad gloriosum supplicium raptarentur, eum Christianorum numerum non modò aucturum, sed in eadem fidei constantia & firmitudine orbiturum. Nec aliter prædictum, quàm factum. Nam regno spoliatum à Zahen Deniaë dynasta, Iacobus rex Aragoniaë minimè deseruit, sed regnum valido exercitu recuperauit anno M c c x x x v i i. Ipse verò rex Maurus, abnegata Mahometi perfidia, designauit locum templo ædificando, in quo S. Monachi sanguinem in CHRISTI confessione profuderunt, vbi & nunc est cœnobium Valentiaë religio-

religiosorum ex familia S. Francisci. Inredientibus templum ad sinistram occurrit artificiosè & eleganter elaboratum sepulchrum huius regis Zeit-Abuzeit, qui post salutare lauerum appellari voluit Vincentius Beluifius: hic vt sanctè vixit, ita sanctè diem clausit extremum. Sepulero ex altera parte respondet sacellum in memoratorum Martyrum Franciscanorum honorem exstructum. Huc vsque auctor ille. Quòd autem dixit in isto contentu Valentino esse regis sepulchrum, non ita est interpretandum, quasi eius corpus ibi sit terræ mandatum; sed quòd potius cenotaphium ibi videatur. Si enim corpus illuc fuisset deportatū, non vtiq̄ue illud præterisset silentio. Quamuis autem religiosi ex pio quodam affectu, regis & suo honori voluerunt consulere monumentum erigendo; rex tamen ex animi submissione reuit ibi cadaver suum humari, indignum se arbitratus qui prope sanctos conderetur.

A regis huius excessu vitam prorogavit adhuc D. Ginesius Perez Chirinus vsque ad annum Domini M c c l x x x. quo feliciter ex hac vita migravit, sepultus in principe templo Conchensi, in naui, vt vocitant, Dignitatum seu Præpositorum illius Ecclesiæ, quæ merito gloriari, & sibi gratulari potest de talis viri Lipsanis, quo DEVS tanquam aptissimo instrumento ad tam insignia opera efficienda non est vti dedignatus.

CAP. XI.

MIRACVLA QVÆDAM EX SCRIPTIS

in archiuo S. CRVCIS asseruari solitis excerpta.

VT vindicem maiores nostros Caruacensis ciuitatis indigenas ab omni suspicione & nota negligentia, quam ijs quidam inarere conantur, quasi magnum piaculum commiserint, maleque de posteritate sint meriti, quòd historiam de apparitione S. CRVCIS à principio scribere supersederint; volo statim in huius capituli initio inter alia quoque miracula computare, quòd oppidum hoc & arx, in qua S. CRVX eiusque archiuum conseruatur, sæpe conflagrarint per incendia, seu fortuita, seu barbarorum irruentium violentiâ & odio excitata, vt mirum sit vel litteram super-